

Модернізація економічних відносин у бурякоцукровому виробництві

Розвиток ринкових відносин в Україні, активізація міжнародних економічних зв'язків щодо інтегрування національної економіки у світову, формування національної моделі господарювання, необхідної для підвищення ефективності аграрного виробництва, спроможного до кризової резистентності потребує розширеного відтворення інтегрованого бурякоцукрового виробництва. Становлення високопродуктивного конкурентоспроможного виробничого сегмента бурякоцукрового підкомплексу у своїй основі залежить від економічних, управлінських, організаційних, правових, соціальних мотивацій, які забезпечують економічний інтерес продукування благ. Фундаментальним аспектом вирішення цієї проблеми є формування раціональних економічних відносин.

Модернізація економічних відносин в умовах ринку повинна охоплювати нові підходи, вдосконалювати організаційні, управлінські, правові рішення щодо підвищення конкурентоспроможності інтегрованого виробництва, яке б забезпечило розробку дієвого комплексу захисної системи від кризових явищ. Ця проблема є недостатньо дослідженою і досить актуальною.

Водночас, в останні роки у наукових дослідженнях недостатньо висвітлюється прояв глибинної природи економічних відносин та механізмів їх функціонування з урахуванням напрямів розвитку у зв'язку з недосконалою діяльністю інтегрованого бурякоцукрового виробництва в умовах ринку.

Якщо на державному рівні чимало проблем відрегульовано, то в ряді регіонів ці питання серйозно відстають у розвитку. Втім, треба врахувати й те, що різні регіони України мають свої істотні, соціально-економічні та екологічні умови, які вносять суттєві корективи в здійснення економічної реформи. Неоднозначність теоретичних і методичних засад формування економічних

відносин в умовах ринку, їх недостатня обґрунтованість у вітчизняній літературі та практична значущість вищевказаних проблем на підприємствах зумовили актуальність дослідження.

З метою модернізації економічних відносин у бурякоцукровому виробництві пропонуємо шляхи добровільної централізації ресурсів аграрних і переробних підприємств. Це дозволить забезпечити виробництво високоякісної і конкурентоспроможної продукції. В основі цього повинна бути сформована регіональна міжгалузєва асоціація цукровиробників, що буде добровільним об'єднанням аграрних підприємств на базі головного підприємства – цукрового заводу, за яким зберігається господарська самостійність і право юридичної особи, здатної забезпечити паритетні умови функціонування аграрних, переробних, сервісних, торгових та фінансово-банківських установ

За сучасних умов не всі канали реалізації справляють позитивний вплив на сільськогосподарське виробництво та цукрові заводи. Тому важливо було б розширити обсяги реалізації цукрових буряків за державними контрактами з виконанням двохсторонніх умов: формування обсягів реалізації цукрових буряків, які б відповідали мінімальним потребам, а ціни мають бути визначені заздалегідь. Під контракт держава повинна видавати певний аванс. Виконання цих умов має бути обов'язковим для обох сторін, а цукрова продукція, що перевищує розмір державного контракту, може реалізуватися по інших збутових каналах.

Проведені дослідження дають змогу запропонувати методичні підходи вдосконалення договірних відносин між всіма партнерами через укладання на добровільних засадах договорів на виробництво і реалізацію продукції, надання послуг товаровиробникам і вибір каналів реалізації цукру. Договір повинен охоплювати всі аспекти взаємовідносин. Вважаємо, що головним принципом виступає узгодженість інтересів бурякосійних господарств, цукрових заводів, держави і споживачів, що повинно здійснюватися економічними методами насамперед, за допомогою механізмів квотування, гарантування збуту і цін, що дозволило б сформувати стійку сировинну базу для кожного цукрового заводу.